

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: فیروز اسماعیلی‌نژاد
قائم مقام مدیر مسئول: امید عباسی
زیر نظر شورای سیاست گذاری

سر دبیر: ایرج گلشنی
چاپ: کارگر
توزیع: کارو کارگر

عضو انجمن صنفی روزنامه‌های غیر دولتی
عضو انجمن مدیران نشریات ایران
عضو تعاونی مطبوعات کشور

پست الکترونیکی روزنامه (E-MAIL):
Eghtesadsaramad@gmail.com
نشانی‌سایت: Eghtesadsaramad.ir
کدپستی روزنامه اقتصادسراسرآمد: ۱۵۵۱۷۱۶۱۱۸

دفتر مرکزی: سپهرودی شمالی بین بهشتی
و هویزه پلاک ۵۰۶ واحد ۳
تلفن: ۸۸۷۹۶۲۲۷ - ۰۲۱ تلفکس: ۸۸۷۹۶۲۲۷ - ۰۲۱
سازمان آگهی ها: ۰۹۱۹۸۵۴۳۹۹۶

سازمان شهرستان‌ها:
تلفن تماس: ۰۲۱۶۶۹۷۳۷۱۴
۰۲۱۶۶۹۷۳۷۱۸ - ۶۶۴۶۱۷۷۰
ایمیل: saramadrezace@yahoo.com
تلاگرام: ۰۹۰۲۷۸۳۳۶۲۷

واکاوی مهدی دده‌دار درباره سبک زندگی مهاجران جنوب و جزیره نشینان خلیج فارس به «اقتصادسراسرآمد»

«قاجاق انسان؛ فوبیای مهاجرت در تنگه هرمز»

«به بهانه انتشار ترجمه انگلیسی کتاب افشاگرانه ایرج اعتمادی، نویسنده و رمان نویس دریایی

گروه جامعه - مهدی دده‌دار - پژوهشگر و روزنامه نگار دریایی در نوشتاری به روزنامه دریایی اقتصادسراسرآمد نوشت: کتاب «تراژدی قاجاق انسان به دی» روایتگر داستانی خیال‌پردازانه خشک و خالی درباره شخصیت‌های غیر واقعی و ساختگی نیست؛ بلکه شامل روایت‌هایی واقعی و جنگ نامه انسان‌های سوداگر در جدال با سرنوشتی محتوم با پذیرفتن ریسک عبور از منطقه ممنوعه مرزی است برای یک انتخاب سخت بین وضعیت صفر یا صد؛ یک‌سو، آوارگی حتمی درون سرزمینی ناشناخته بین کشور عمان با امارات؛ جایی که نه راه پس می‌ماند و نه راه پیش.

کتاب «تراژدی قاجاق انسان» (The Tragedy of Human Smuggling) روایتی تمام عیار از تراژدی آوارگی انسان‌هایی رنج کشیده و در عین حال ملودرامی نوستالژیک از ابعاد کمتر رسانه‌ای شده زندگی بریسارد رفته گروهی از مردمان جنوب ایران است که در امواج اغواگرانه مهاجرت و سفر دریایی غیرقانونی به کشور امارات متحده عربی، گرفتار بحران هویت و سرگردانی درون مرزهای جغرافیای سیاسی می‌شوند که ریشه‌های مشترک فرهنگی، اما نظام سبک زندگی متفاوتی دارد؛ پیام اخلاقی و مضمون کلی این رمان، نیازمند ادراک دقیق، غیرجانبدارانه و فهم درست مخاطبان جهانی از ده مفهوم انسانی جهان-شمول است؛ «تراژدی مهاجران کار در قمار بزرگ زندگی؛ جدال دائمی با سرنوشت و جبر جغرافیایی برای بهتر زیستن...»

آنچه در این کتاب می‌خوانیم، روایت آدم‌هایی است در قرن بیست و یکم که برای تجربه کار و زندگی در آرمانشهر منطقه دریایی خلیج فارس، در جایی از تاریخ کم‌شدند؛ آن‌ها به قصد رسیدن به یک سرزمین روایی سفری سوداگرانه را آغاز کردند اما نه به مقصد رسیدن و نه هیچ‌گاه به خانه برگشتند.

ایرج اعتمادی خالق این کتاب داستانی، در سال ۱۹۷۱ میلادی (۱۳۴۹ خورشیدی) در روستای دشتی از توابع منطقه لارستان، منطقه ای باستانی در جنوب ایران متولد شد (این منطقه، مشهورترین زادگاه تجار و ثروتمندان معتمد کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس است)؛ او زندگی سخت و پرفراز و نشیبی را در کرانه‌های پسرکرانه ای و کرانه جنوبی کشور ایران و امارات متحده عربی از سر گذرانده است. این نویسنده و روزنامه‌نگار، از یک سو در دی به عنوان یک اجنبی مطرود، قلمداد می‌شود، و در زیستگاه و زادگاهش - یعنی منطقه ساحلی جنوب ایران- نیز به لحاظ جبر تاریخی و سیاسی، به نوعی، شهروند درجه دوم محسوب می‌شود، اما او با تحمل این تفکرات تنگ نظرانسه، صبورانه ابعاد مختلف سبک زندگی مردمان جزایر و ساحل نشینان دو کرانه شمالی- جنوبی خلیج فارس هم جوار با تنگه هرمز و پیامدهای مهاجرت‌پیشگی مردمان این دیار را در نوشته‌هایش بازنمایی کرده است.

قاجاق انسان، امروز به عنوان یک پدیده اجتماعی در بسیاری از کشورهای جهان مورد توجه دولت‌ها قرار گرفته و برای کاهش آسیب‌های اجتماعی و پیشگیری از گسترش آن، همواره سیاست‌هایی از سوی دولت‌مردان و مجامع حقوق بشری اتخاذ می‌شود. در کشورهای مورد بحث این داستان یعنی ایران، عمان و امارات نیز با این پدیده به عنوان یک اقدام غیر قانونی برخورد می‌شود؛ اگرچه از سویی دیگر، نیازهای اقتصادی مهاجران و ناآگاهی قربانیان از خطرات مسیرهای غیرقانونی و از سوی دیگر، نگاه غیرواقع‌بینانه و اقدامات مناسب امنیتی و فرهنگی دولت‌ها، در شکل‌گیری این پدیده اجتماعی موثر بوده است.

اعتمادی در کتاب «تراژدی قاجاق انسان به دی» کابوس‌وارترین و تراژدیک‌ترین صحنه‌ها از سرگردانی

شعبانه کاراکترهایش در کوه‌های ساحلی عمان را به تصویر می‌کشد که برای برخورداری از کمترین حقوق اجتماعی و انسانی، قصد مهاجرت غیرقانونی از جزیره قشم و عبور از منطقه ممنوعه مرز دریایی ایران با امارات متحده عربی را دارند.

اعتمادی قبل از اینکه به عنوان یک نویسنده شناخته شود، با گزارش‌ها، مصاحبه‌ها، تحلیل‌ها و یادداشت‌هایش به عنوان یک ژورنالیست منتقد و طرفدار توسعه پایدار حامی جامعه محلی در بندرعباس و جزیره قشم، شهرت بسیاری دارد.

فراتر از نبوغ ژورنالیستی و استعدادهای کم‌نظیر ایرج اعتمادی، اما یک وجه دیگر این کششگر فرهنگی و رسانه‌ای، مهارت روایت‌گری و داستان‌نویسی اوست. ایرج، نگاهش را معطوف به منطقه‌ای در ایران کرده است که تا پیش از آن کمتر در ادبیات داستانی مورد توجه قرار گرفته بود. فضای جغرافیایی و سبک زندگی مناطق جنوبی استان فارس و کرانه‌های ساحلی منطقه هرمزگان از جمله بندرعباس و جزیره قشم، فضایی بکر فرهنگی- اقلیمی است که به عنوان بستر اصلی روایت داستان‌های اعتمادی مورد بهره برداری قرار می‌گیرد، او از جوامعی می‌نویسد که در بسیاری موارد مردمان این مناطق در طول تاریخ از سوی حکم‌رانان مرکزی و محلی مورد بی‌مهری واقع شده‌اند.

ایرج به واسطه قلم توانمندش بسا روایت‌هایی نوستالژیک، خواندنی و جذاب از زندگی مردم جنوب ایران، دست به خلق رمان‌هایی رئالیستی زد که با نمایش عریان واقعیت‌های پیدا و پنهان زندگی مردم، در واقع گنجینه‌ای از یک موزه انسان‌محور شامل فرهنگ عامه و آداب و رسوم فراموش شده را تداعی کرده که هر کدام از این ابعاد مردم‌نگارانه، بسان قطعه‌ای از پازل و سسکاتس‌هایی مانند‌گار از فیلمی سینمایی، در کتاب‌هایش به نمایش گذاشته است.

او در داستان‌هایش، دغدغه هویت و کرامت انسانی

دارد، شخصیت‌های ادبی را می‌آفریند که به جبر تاریخ از سوی اجتماع رانده شده‌اند و در هیچ جای این کره خاکی، وطن و زیستگاه امنی ندارند. شاید فشارهای ناشی از همین دغدغه‌مندی باعث شده تا اعتمادی به سمت روزنامه‌نگاری و آفرینش ادبی گرایش پیدا کند؛ او روایتگر رنج‌ها و منعکس‌کننده صدای مردمانی است که هویشان، قرن‌هاست نادیده گرفته می‌شود. او در داستان‌ها و کتاب‌هایش، این موضوع راگیر در منطقه‌ای خاص در جهان پراشوب امروز را برای اولین بار، وارد ادبیات داستانی می‌کند و پیامدهای آن را به تصویر می‌کشد.

از ایرج اعتمادی چندین رمان، داستان، و مجموعه نوشتارهای ژورنالیستی در ایران به چاپ رسیده که برخی از آثار او در جشنواره‌ها و محافل ادبی، جوایزی کسب کرده‌اند؛ از جمله متن فارسی و زبان اصلی همین کتاب (Human Smuggling) که در ایران به نام «پسر ناخدا» منتشر شده، تاکنون سه بار تجدید چاپ شده و در سال ۱۴۰۰ خورشیدی (۲۰۲۱ میلادی)، از سوی خانه کتاب و ادبیات ایران، برنده جایزه کتاب سال استان هرمزگان در منطقه ساحلی جنوب ایران شده است.

پیام پائینی نوگستار را به جمله ای قصار از ایرج اعتمادی در مصاحبه‌ای با رسانه‌های جنوب ایران ارجاع می‌دهم که با بغضی فروخورده نسبت به زیست مهاجران کار و پدیده ویرانگر قاجاق انسان با زبانی شاعرانه چنین روایت کرده بود: «شاپرک‌ها، خانه‌ای در هیچ کجای این کره خاکی ندارند!»

پ.ن:

مایلم دو نکته به این نوشتار بیفزایم تا به نوعی نگاه خودم را بیان کرده باشم:

اول: از سخن پائینی شروع می‌کنم؛ یعنی آن چه استاد ایرج اعتمادی بیان کرده و نگارنده نوشتار بالا با آن ختم کرده است؛ یعنی: «شاپرک‌ها، خانه‌ای در هیچ

کجای این کره خاکی ندارند!». چنین پیامی و چنین نگرشی نمی‌تواند درست باشد. اتفاقاً شاپرک‌ها، در دامن گل‌ها و زیبایی‌ها خانه دارند و آن که در این پهنه زیباخانه ندارد، هر چیزی می‌تواند باشد، الا شاپرک. شاپرک اگر شاپرک باشد، تمام هستی و زیبایی خود را به «وطن» خود هدیه می‌دهد و به هیچ بهانه و دلیلی، دارایی ارزشمند خود را از وطن و مردمش دریغ نمی‌کند. اگر غیر از این باشد؛ چیز دیگری است، نه شاپرک.

دوم: «مهاجرت» به طور کلی پدیده سالمی نیست. شاید بهتر است بگوییم که «در تفکر من» مهاجرت پدیده شوم و ناسالمی است، مگر این که دلیلی برای آن وجود داشته باشد که از «وطن و مردم» خیلی بالاتر و قوی‌تر باشد. این است که مهاجرت به دلیل چشم داشت به داشته‌های دیگران، رفاه بیشتر، چیزی به اسم آزادی و فشارهای سیاسی داخل کشور و... را امری ناپسند می‌شمارم. شاعری فرمود و من آویزه گوش کردم: «اگر شیر و شکر غربت بنوشی- به مانند گدایی وطن نیست.» «سوم: اما مهاجرت از سر اجبار، از سر ناچاری برای خانسواده، آن زمانی که فقر و بی‌کاری فشار می‌آورد و خانواده در عسرت و تنگی می‌افتند را نمی‌توان سرزنش کرد. چه در جنوب باشد و چه در غرب. چه مهاجرت از کوه‌های عمان باشد و چه

کول بری از کوه‌های کردستان، همه یک‌روی سکه هستند. رویی تلخ و تاریک. این جا گناه به گردن دولت هاست. هر دولتی در هر کشوری که موجب چنین پدیده‌ای می‌شود، محکوم است و ضعف و بی‌توجهی‌اش، قابل توجیه نیست. شوربختانه دولت‌های ما در چند دهه اخیر هم دچار این ضعف بوده‌اند و نتوانستند بر مرام و منش بنیانگذار انقلاب اسلامی (ره) مسیری را طی کنند که فقر باعث فساد و جرم و مهاجرت نشود.

فرمود: کادان یگون فقرا کفرا. و فرمود: من لا معاش له لا معاد له. این دو گفتار معصوم (ع)، بیان واقعیتی است انکارناپذیر. و این دولت‌ها هستند که باید با فقر بجنگند تا موجودی مانند مهاجرت صورت نگیرد.

چهارم: حتا مهاجرت اغنیای مالی و علمی هم پسندیده نیست. اینجا امکانات ندارد، دلیل اغلب این اغنیای مالی و علمی است که وطن خود را پشت سر بگذارند. دین و تعهد به مردمانشان را فراموش می‌کنند و یادشان می‌رود که در کج‌راشد کردند و در کجا به جایی رسیده‌اند و اکنون که باید مال با دانش خود را وقف آن وطن بکنند و در شهر و دیار خود بمانند و سهم مردمش را بدهند، رها می‌کند و به شهرهای بزرگ یا کشورهای دیگر می‌رود. آیا این ناسپاسی نیست؟

اخبار

اولین تصاویر آشیانه‌ها و تونل‌های زیرزمینی پدافند هوایی

در جریان رزمایش مدافعان آسمان ولایت ۱۴۰۱، برای نخستین بار تصویر خروج سامانه سوم خرداد از یک پایگاه و تونل مخفی منتشر شد تا این تونل‌ها برای اولین بار رونمایی شوند. به گزارش اقتصادسراسرآمد، جریان رزمایش مدافعان آسمان ولایت ۱۴۰۱، برای نخستین بار تصویر خروج سامانه سوم خرداد از یک پایگاه و تونل مخفی منتشر شد تا این تونل‌ها برای اولین بار رونمایی شوند. به این ترتیب برای نخستین بار است که تونل‌ها و آشیانه‌های زیرزمینی سامانه‌های پدافند هوایی کشور رونمایی شد. این رونمایی در حالی صورت می‌گیرد که پیش از این، تونل‌ها و آشیانه‌های زیرزمینی پهپادها و جنگنده‌ها رونمایی شده بود. امیر قادر رحیم‌زاده فرمانده قرارگاه مشترک پدافند هوایی خاتم‌الانبیاء (ص) پیش از این گفته بود، «در رزمایش امسال برای اولین بار، فقط گوشه‌ای از عملکرد لایه پنهان پدافند هوایی، که برای جلوگیری از کشف و شناسایی محل استقرار، در آشیانه‌ها و تونل‌های زیرزمینی مستقر شده و در زمان نیاز، از محل‌های خود خارج و پس از انجام عملیات مجدداً در گوناگاه‌ترین زمان به محل‌های پنهان خود جابه‌جا می‌شوند، به نمایش در خواهد آمد.» گفتنی است؛ نیروهای مسلح چندین سال است که راهبرد طراحی و ساخت پایگاه‌ها و تونل‌های زیرزمینی مخفی را در پیش گرفته‌اند. سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و ارتش جمهوری اسلامی ایران دارای چنین پایگاه‌هایی هستند. از این میان، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با دارا بودن شهرهای موشکی نخستین گام ساخت پایگاه‌های مخفی زیرزمینی را برداشتند و پایگاه‌های مختص به خود را عملیاتی کرده‌اند.

موضوع مالیات رسانه‌ها به کمیسیون تلفیق ارجاع شده است

یک عضو کمیسیون تلفیق لایحه بودجه ۱۴۰۲ از ارجاع بند مربوط به موضوع مالیات رسانه‌ها به کمیسیون تلفیق خبر داد. به گزارش اقتصادسراسرآمد، بهروز محبی نجم‌آبادی، درباره موضوع اخذ مالیات از رسانه‌ها، اظهار داشت: این بند لایحه بودجه به کمیسیون تلفیق ارجاع شده و قرار است در این کمیسیون بررسی دقیق شود و سپس به صحن مجلس ارجاع شود و در مجلس بررسی و درباره آن رأی‌گیری شود. طبق گزارش کمیسیون تلفیق بوجه، معافیت مالیاتی درآمد سالانه مشمول اشخاص موضوع بند «ل» ماده (۱۳۹) قانون مالیات‌های مستقیم حداکثر معادل ۴ برابر سقف مالیاتی ماده (۸۴) قانون مذکور است و مازاد بر آن حسب مورد به نرخ قانون مالیات‌های مستقیم، مشمول مالیات است. در بند «ل» ماده ۱۳۹ قانون مالیات‌های مستقیم نیز آمده است که فعالیت‌های انتشاراتی و مطبوعاتی و قرآنی (دارای مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و دستگاه‌های ذی ربط)، فرهنگی و هنری که به موجب مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام می‌شوند، از پرداخت مالیات معاف است.

امیر عبداللّه‌یان در کنفرانس خلع سلاح سازمان ملل وضعیت فعلی برجام نتیجه سوء محاسبه و اشتباه سیاست آمریکاست

وزیر امور خارجه کشورمان گفت: وضعیت فعلی برجام نتیجه سوء محاسبه و اشتباه سیاست آمریکاست. تجارب گذشته به ما آموخت که دور جدید مذاکرات را با دقت و حساسیت

بیشتری پیش ببریم. به گزارش اقتصادسراسرآمد، حسین امیرعبداللّه‌یان وزیر امور خارجه کشورمان که به ژنو سفر کرده است، در کنفرانس خلع سلاح سازمان ملل به سخنرانی پرداخت. وزیر امور خارجه کشورمان در ابتدای اظهارات خود در این کنفرانس گفت: در ابتدا ریاست شما پر کنفرانس خلع سلاح را تبریک می‌گویم و متخکرم که به نمایندگی از طرف جمهوری اسلامی ایران در بخش غالب‌تر به این کنفرانس سخنرانی می‌کنم. امروز اتخاذ اقداماتی برای خلع سلاح جهانی، ضرورتی اساسی به شمار می‌رود.

بدون اتخاذ اقدامات مشخص در جهت حذف سلاح‌های گشتار جمعی، بویژه سلاح‌های هسته‌ای، تقویت صلح و امنیت جهانی و منطقه‌ای واقع‌بینانه نخواهد بود. وی ادامه داد: هشت دهه پس از به کارگیری سلاح‌های هسته‌ای علیرغم تمامی تلاش‌های بین‌المللی، هدف خلع سلاح هسته‌ای کامل کماکان دست نیافتنی است.

بر این اساس، جای تاسف است که درخواست جامعه جهانی برای خلع سلاح هسته‌ای و پایبندی کشورهای هسته‌ای به تعهدات خلع سلاحی‌شان هنوز محقق نشده است. کشورهای هسته‌ای علی‌رغم تعهد صریح حقوقی خود، در عمل به گسترش سلاح‌های هسته‌ای خویش ادامه داده‌اند. متأسفانه کشورهای هسته‌ای به جای پایبندی به تعهدات خلع سلاحی خود و کاهش و حذف سلاح‌های هسته‌ای، با اتخاذ سیاست‌های تسلیحاتی در چارچوب دکترین‌ها و مفاهیم امنیتی و نظامی، به ساخت و تولید نسل‌های جدیدی از سلاح‌های هسته‌ای و مدرنیزه کردن زرادخانه هسته‌ای خود اقدام می‌کنند که موجب تضعیف ان‌پی‌تی و تهدید صلح و امنیت بین‌المللی شده‌اند. وی ادامه داد: مثاله این است که برخی کشورهای هسته‌ای NPT را تنها برای کشورهای غیرهسته‌ای الزام‌آور می‌دانند و خود را مصون از اجرای آن می‌بینند.

با این حال شدت خطرات و تهدیدات ناشی از سلاح‌های هسته‌ای ایجاب می‌کند که خلع سلاح هسته‌ای بعنوان یکی از ستون‌های اصلی ان‌پی‌تی، بایستی اولویت اصلی جامعه بین‌المللی و فوری‌ترین کار پیش روی کنفرانس خلع سلاح باشد.

ایران بعنوان قربانی سلاح‌های گشتار جمعی به همراه ملل صلح طلب قویا بر این باور است که تنها تضمین قطعی در برابر استفاده یا تهدید به استفاده از سلاح‌های هسته‌ای نابودی کامل و برگشت‌ناپذیر آنهاست و تا تحقق آن هدف کشورهای غیرهسته‌ای حق دارند تا در برابر استفاده یا تهدید به استفاده از سلاح‌های هسته‌ای، تضمین‌های امنیتی دریافت کنند.

وزیر امور خارجه کشورمان تأکید کرد: در همین راستا، به منظور نیل به جهان‌عاری از سلاح‌های هسته‌ای، همچنین یک معاهده منع موانع شکاف‌پذیر قابل کاربرد در سلاح‌های هسته‌ای و دیگر ادوات انفجاری هسته‌ای می‌تواند مفید و ارزشمند باشد. در صورتیکه این معاهده ذخایر تولید شده قبلی از پوشش دهد، بدون تبعیض درباره کشورهای هسته‌ای یا سازوکار راستی آزمای اعمال گردد و مانع از فعالیت‌های صلح‌آمیز کشورهای غیرهسته‌ای نشود.

بسازید چگونه تخم طلا بکارید

طرح پیش رو، خلاصه‌ای از نظرات مدیران مالی مختلف را درباره راه‌های ساده برای پولدار شدن در بر دارد. نکته جالب توجه آنجاست که با نگاهی به متون مختلف درباره افراد موفق در زمینه مالی، متوجه می‌شویم که گویا خون‌شان واقعاً از ما رنگی‌تر نبوده است!

Eghtesadsaramad.ir

پس انداز کردن را تهرین کنید

در مصرف انرژی صرفه جویی کنید

برنامه ریزی مشخص داشته باشید

وام بگیرد یا کالای سرمایه‌ای بخرد

مهارت کسب کرده و دورکاری کنید

بلندپروازی و هوسرانی ممنوع

در خریدها اولویت بندی کنید

سهام بورس و ارز دیجیتال بخرد

قبل از خرج کردن، فکر کنید

ورزش هوازی را امتحان کنید